

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στην πρόταση νόμου «περί Ανωτάτων Παιδαγωγικών Σχολών».

Προς την Βουλήν των Ελλήνων

Α. Γιατί πρέπει να καταργηθούν οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες κι οι λειτουργοί της Στοιχειώδους Εκπαίδευσης να μερρώνονται σε Ανώτατες Παιδαγωγικές Σχολές.

Η κατάργηση των Παιδαγωγικών Ακαδημιών και η ίδρυση των Ανωτάτων Παιδαγωγικών Σχολών για την εκπαίδευση και τη μόρφωση των λειτουργών του Δημοτικού Σχολείου και του Νηπιαγωγείου αποτελούν επιτακτική ανάγκη του εκπαιδευτικού μας συστήματος για τους παρακάτω λόγους:

1) Τα τελευταία χρόνια διαπιστώνεται ότι η επιστήμη κατάρτιζε νέους τομείς γνώσης, που αν δεν τις λάβει υπόψη της η οργανωμένη Παιδεία μιας σημερινής Πολιτείας, θα καταδικάσει τον πολίτη, τον άνθρωπο και τον πολιτισμό του σε μαρτυρικό και οπισθοδρομικό. Από την άποψη αυτή ολοκληρωτό εκπαιδευτικό σύστημα, επειδή κάθε βαθμίδα του βρίσκεται σε σχέση αλληλεξάρτησης, έχει ανάγκη από εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό. Ειδικά για την εκπαίδευση των δασκάλων στα δημοσιεύματα του ΟΟΣΑ που συνοψίζουν τα αποτελέσματα εκατονών πενήντα τουλάχιστον έρευνών και μελετών και στηρίζονται σε πλουσιότερη και πρόσφατη βιβλιογραφία για το θέμα της εκπαίδευσης των δασκάλων με βάση τα νέα κοινωνικά δεδομένα, αναφέρονται μερικές βασικές διαπιστώσεις που ενδιαφέρουν άμεσα την εκπαίδευση των δασκάλων και νηπιαγωγών.

Μόλο που στις διάφορες χώρες παρουσιάζονται διαφοροποιήσεις ή βασική εκπαίδευση των δασκάλων κυριαρχείται από την τάση να αλλάξει ριζικά προσανατολισμούς, να αναθεωρεί και να διαμορφώσει ένα νέο τύπο δασκάλου που: α) να έχει αναπτύξει τις προσωπικές κλίσεις του, ώστε να είναι κοινωνικά, πολιτιστικά και επιστημονικά ώριμος και ενήμερος στους σύγχρονους γνωστικούς και ανθρωπίνους τομείς. β) Να είναι άριστα ενήμερος στις βασικές παιδαγωγικές και ψυχολογικές γνώσεις σε συνδυασμό με την κοινωνιολογία και φιλοσοφία της ιστορίας και της αγωγής. γ) Να έχει προσωπική εμπειρία στη διδασκαλία. δ) Να είναι ικανός να διαμορφώνει το μάθημα σύμφωνα με τη δεκτικότητα των μαθητών. ε) Να αναγνωρίζει τη συμμετοχή των παιδιών στο έργο της μάθησης. στ) Να μπορεί να χρησιμοποιεί εναλλακτικές λύσεις ανάλογα με τους προβληματισμούς. ζ) Να αποτελεί παράγοντα κοινωνικού μετασχηματισμού και όχι απλώς αναπαγωγής καταστημένων αξιών κλπ. Πρέπει να προσθέσουμε ακόμα ότι ο δάσκαλος και η εκπαίδευση δεν θεωρούνται πια μόνο μια μορφή επένδυσης ως προς την αντιστοιχία των συγκεκριμένων κερδών που παράγουν, αλλά και ως μορρές κοινωνικών μετασχηματιστικών φορέων που επιφέρουν όχι μόνο προϊόντα κέρδους αλλά και σειρές παραπροϊόντων, τα οποία με άλυτες συνδέσεις και διασυνδέσεις προτιμούν στην κοινωνία νέους πόρους παραγωγής και ανανέωσης της οικονομίας, των κοινωνικών δομών και των πολιτιστικών σχηματισμών. Οι δάσκαλοι δηλαδή δεν θά πρέπει να είναι υπάλληλοι αναπαγωγής των δομών, αλλά φορείς οικονομικών, κοινωνικών και ιδεολογικών αλλαγών.

Τέλος σύμφωνα με τις απόψεις της σύγχρονης Παιδαγωγικής όσο νωρίτερα και εγκαίρως παρέχουμε στα παιδιά όρθη αγωγή, εμπλουτισμένη με πολιτιστικά στοιχεία και από τα στα προσανατολισμένους εκπαιδευτικούς λειτουργούς τόσο μεγαλύτερη πιθανότητα έχουμε να διαμορφώσουμε ορθές τάσεις στο χώρο της εκπαίδευσης, της οικονομίας, της παραγωγής κοινωνικών σχηματισμών. Γι' αυτό το λόγο η έμμεση που δίδεται στην εκπαίδευση των δασκάλων και νηπιαγωγών είναι πολύ μεγάλη. Μερικοί μάλιστα ψυχολογικοί φεάνουν ως τη διαμόρφωση ενός αξιώματος που εκφράζεται ως εξής: 'Ο χρόνος της εκπαίδευσης που διατίθεται για τη μόρφωση των εκπαιδευτικών λειτουργών πρέπει να είναι αντιστρόφως ανάλογος με την ηλικία στην οποία πρόκειται να διδάξει ο εκπαιδευτικός για τις μικρότερες δηλαδή ηλικίες πρέπει να διατίθεται περισσότερο χρόνος και πιο εμπειροπαιστωμένη επι-

στημονική κατάρτιση (ΡΙΑΟΕΤ). 'Εδώ πρέπει να προστεθεί και ένα επιπλέον επιχείρημα που προσιδιάζει στον τόπο μας:

Οι δάσκαλοι είναι οι μόνοι μορφωτικοί παράγοντες από τους οποίους περνούν όλα τα παιδιά του λαού μας ενώ από άλλα σχολεία είναι δυνατόν να μη περάσει μεγάλος αριθμός μαθητών. Η Παιδεία λοιπόν του δημοτικού Σχολείου εξαρτάται και είναι η μόνη βασική λίκνη παιδείας της κοινωνίας μας και γι' αυτό πρέπει να προσφέρεται από ισότιμα τουλάχιστον επιστημονικά καταρτισμένους εκπαιδευτικούς γιατί αλλιώς καλλιεργεί ανισών ευκαιριών μάθησης στην κύρια μάζα του μαθητικού πληθυσμού.

2) 'Εδώ και δέκα πέντε χρόνια σε όλες σχεδόν τις Χώρες του ΟΟΣΑ έγιναν σημαντικές μεταρρυθμίσεις στο χώρο της εκπαίδευσης. (Για την Ελλάδα αναφέρεται ότι είχαν κληθεί στη δεκαετία 1960—70 δύο σύμβουλοι από το εξωτερικό ο L. ELVIN και W. TUDHOPE που πρότειναν διάφορες αλλαγές γιατί διαπίστωσαν ότι οι σπουδαστές και οι φοιτητές δεν είχαν την ικανότητα να αντιμετωπίσουν πραγματικά την παιδαγωγική θεωρία και πράξη. Το περιεχόμενο όμως των συγκεκριμένων εισηγήσεων δεν είναι γνωστό. 'Οστόσο μνημονεύεται ότι στην Ελλάδα οι παιδαγωγικές ακαδημίες παρέχουν από το 1971 διετή εκπαίδευση). Οι μεταρρυθμίσεις αυτές έδωσαν αυτόματα το θέμα της αλλαγής στην εκπαίδευση των δασκάλων. Αυτές οι αλλαγές άρχισαν το 1965. Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτών των αλλαγών είναι: α) 'Επιμήκυνση του χρόνου της εκπαίδευσης των δασκάλων κατά δύο ως τρία χρόνια (Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μεγάλη Βρετανία, κλπ.). β) 'Ενταξη της εκπαίδευσης των δασκάλων στα Πανεπιστήμια. Για την Ιαπωνία π.χ. S. TAKAKURA αναφέρει ότι από το 1966—67 η εκπαίδευση των δασκάλων γίνεται στα Πανεπιστήμια με τετραετή φοίτηση. Για τις 'Ην. Πολιτείες της Αμερικής οι Καθηγητές των Παιδαγωγικών M. ATKIN και J. ROTHS αναφέρουν:

«Στις 'Ηνωμένες Πολιτείες η Εκπαίδευση των δασκάλων πριν από αρκετές δεκαετίες, είναι τελείως ενταγμένη στο Πανεπιστήμιο. Οι μέλλοντες δάσκαλοι παίρνουν πτυχίο ύστερα από 4 χρόνια φοίτησης».

Στη Δυτική Γερμανία παρατηρούνται διαφοροποιήσεις ή μάλιστα άλλα 'Ομόσπονδα Κράτη υπάρχουν ανεξάρτητες Ανώτατες Παιδαγωγικές Σχολές που έχουν όμως άμεση σύνδεση με Πανεπιστήμια και ε' άλλα είναι ενταγμένες στα Πανεπιστήμια (Κράτους της Έσσης, Αμβούργο, Ρουμανία από το 1967 κ.τ.λ.). Στην Μεγάλη Βρετανία μόνο που υπάρχουν διαφοροποιήσεις το εκπαιδευτικό σύστημα της είναι το πιο αυτόνομο και αποκεντρωμένο των Ευρωπαϊκών χωρών — με τα από το JAMES REPORT 1972 ενοποιείται ουσιαστικά η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων (Δημοτικής και Μέσης) και κανένας δεν μπορεί να διδάξει στα σχολεία χωρίς να έχει πάρει παιδαγωγική κατάρτιση. Ειδικά εξ' άλλου για τη Μ. Βρετανία πρέπει να τονίσουμε ότι σήμερα στην περιοχή της εκπαίδευσης των δασκάλων παρατηρείται εξαιρετικά ανεπτυγμένος έρευνητικός προβληματισμός, ο οποίος μπορεί να μας χρησιμεύσει πολύ στον τόπο μας όχι έθεσια με τη μορφή του μηηρητισμού και της επιστανειακής συταχολογίας, αλλά με την αντιπαράθεση των δικών τους και των δικών μας προβληματισμών διεξοδικά και λύσεων. Στη Φινλανδία, σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση του 1980, η εκπαίδευση των δασκάλων γίνεται σε 'Ινστιτούτα που είναι ενταγμένα στα Πανεπιστήμια, όπως τα δικά μας τμήματα ξένων γλωσσών.

Γενικά εξ' άλλου παρατηρείται σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ η ένταξη της εκπαίδευσης των δασκάλων στα Πανεπιστήμια και κυριαρχεί ένας παράγοντας μορφωτικής ενοποίησης του σώματος των δασκάλων και των καθηγητών Μέσης Παιδείας ως να παύσει η άχρηστη διαίρεση ανάμεσα στους δασκάλους και τους καθηγητές που μόνο δυσκολίες και συμφορές φέρνει στην Παιδεία.

Για το θέμα της προετοιμασίας των εκπαιδευτικών στις ανατολικές χώρες δά στηριχτούμε βασικά στο βιβλίο «συγκριτική παιδαγωγική της Μ.Α. Σοκόλοβα, της Ε. Κούζμινα και του Μ.Α. Ραντιονόβ (Μόσχα «Προσβέτινι» 1977.

Η τάση της ανύψωσης του επιπέδου προετοιμασίας των δασκάλων αναφέρεται επί τρείς Σοβιετικοί Παιδαγωγοί στη συγκριτική Παιδαγωγική που μνημονεύσαμε. είναι χαρακτηριστική σε πολλές ανεπτυγμένες χώρες. Έτσι στην Αγγλία, στην Δυτική Γερμανία, στις Η.Π.Α. και στην Ιαπωνία στα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προετοιμάζουν δασκάλους, από κενό πιά εισάγονται οι απόφοιτοι της Μέσης Παιδείας.

Επίσης έχει αξιηφεί και η διάρκεια των σπουδών σ' αυτά. Ο πιο διαδεδομένος τρόπος αυτής της αλλαγής είναι η δημιουργία δίχρονων κολλεγίων μετά από τη Μέση Παιδεία. Σύμφωνα με την έπίσημη στατιστική των άστικων χωρών, τα εκπαιδευτικά αυτά ιδρύματα ανήκουν στην ανώτατη παιδεία, φυσικά όμως σε δύο χρόνια δεν είναι δυνατόν να δώσουν ανώτατη μόρφωση, αποτελών δηλαδή «μισοκνώτατα» εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η δίχρονη διάρκεια των σπουδών φανερά δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της προετοιμασίας των δασκάλων γι' αυτό και σε πολλές χώρες η διάρκεια των σπουδών αυξήθηκε και έγινε τρία ή τέσσερα χρόνια. Στα αγγλικά δίχρονα παιδαγωγικά κολλέγια από το 1961 προστέθηκε συμπληρωματικός χρόνος και τώρα γίνεται εαυμαίιο πέραςμα ή τετράχρονη φοίτηση.

Ο αριθμός των τετράχρονων παιδαγωγικών κολλεγίων αυξάνεται άργά, πρῶτα, που εξηγείται από την πολυπλοκότητα της πραγματοποίησης αυτού του σχεδίου με συνθήκες έλλειψης εκπαιδευτικών.

Στις σοσιαλιστικές χώρες — Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία — η προετοιμασία των δασκάλων γίνεται σε τριχρονες παιδαγωγικές σχολές πανεπιστημίων. Υπάρχει ωστόσο το πρόβλημα της ανεπάρκειας αυτής της διάρκειας σπουδών (6η—9η τάξη) με μεγαλύτερη συνέπεια και σαφήνεια. Η τάση για τη δημιουργία μίας άρτιας ανώτερης μόρφωσης για τους μελλοντικούς δασκάλους εμφανίζεται το σύστημα προετοιμασίας στην Ε.Σ.Σ.Δ. όπου εαυμαίια ιδρύονται τετράχρονες Σχολές για την προετοιμασία των δασκάλων στα Παιδαγωγικά Ινστιτούτα. (Πρέπει να διευκρινίσουμε έδω ότι τα Παιδαγωγικά Ινστιτούτα είναι έρευνητικά και συγχρόνως ανώτατα κέντρα προετοιμασίας εκπαιδευτικών λειτουργών. Έπομένως η ένταξη της εκπαίδευσης των δασκάλων στα Παιδαγωγικά Ινστιτούτα σημαίνει ουσιαστικά ένοποίηση προετοιμασίας των εκπαιδευτικών λειτουργών της Δημοτικής και της Μέσης Παιδείας).

Η τετράχρονη διάρκεια σπουδών, ή ισοτιμία με όλες τις άλλες Σχολές, ή δυνατότητα χρησιμοποίησης των επιστημονικοπαιδαγωγικών στελεχών του Ινστιτούτου — όλα αυτά ανεξάρτων ουσιαστικά την προετοιμασία των δασκάλων στο επίπεδο των ανώτατων Σχολών.

Σχεδιάζεται το πλήρες πέραςμα στα Α.Ε.Ι. της προετοιμασίας των δασκάλων. Έφ' όσον η μαζική μάζα των δασκάλων που εργάζονται σήμερα στα Σχολεία δεν έχει ανώτατη μόρφωση, προβλέπεται η απόκτησή της με τμήματα σπουδών με αλληλογραφία και με νυχτερινά τμήματα στα Παιδαγωγικά Ινστιτούτα.

Με όσα στοιχεία αναφέραμε προηγουμένως από τις Δυτικές και από τις Ανατολικές χώρες μπορούμε να προσηγήσουμε στο πέρισμα ότι η τάση που έχει επικρατήσει ή που τείνει να επικρατήσει για όλες τις χώρες είναι η ένταξη των σχολών προετοιμασίας εκπαιδευτικών λειτουργών Δημοτικής και Μέσης Παιδείας σε ενιαίο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Πιο σωστά και σύντομα το πέρισμα αυτό θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής: Στα υπάρχοντα ανάλογα με τη Χώρα. Παιδαγωγικά Κέντρα, Παιδαγωγικά Ινστιτούτα, Παιδα-

γωγικές Σχολές κλπ. που ετοιμάζουν τους καθηγητές της Μέσης Παιδείας και είναι ήδη ένταγμένα στην ανώτατη Παιδεία εντάσσονται και οι υπάρχουσες Σχολές προετοιμασίας των δασκάλων. Η εκπαίδευση των δασκάλων δηλαδή άφομοιώνεται, με όρισμένες κλαδικές διαφοροποιήσεις, στους χώρους προετοιμασίας των Καθηγητών όπου επίσης ή προετοιμασία αυτή των καθηγητών Μέσης Παιδείας γίνεται σε Πανεπιστήμια και ή εκπαίδευση των δασκάλων εντάσσεται στα Πανεπιστήμια.

Β. Πώς γίνεται σήμερα ή εκπαίδευση των Δασκάλων και Νηπιαγωγών στη χώρα μας.

1) Το Εκπαιδευτικό προσωπικό των Νηπιαγωγείων και των Δημοτικών Σχολείων καταρτίζεται σήμερα για το έαυρό έργο του στις Σχολές Νηπιαγωγών Καρδίτσας, Θεσσαλονίκης, Αθηνών και Χανίων και στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες Αθηνών (Μαράσλειο), Πειραιά (Ράλλειος), Λαμίας, Λάρισσας, Θεσσαλονίκης, Αλεξανδρουπόλεως, Μυτιλήνης, Ρόδου, Ηρακλείου, Τρίπολης, Ιωαννίνων και Φλώρινας (που ιδρύθηκαν πριν 45 περίπου χρόνια με το Νόμο 5802/1933 ΦΕΚ 286, το Νόμο 6322/1934 ΦΕΚ 348 και τον Α.Ν. 953/1937 ΦΕΚ 469. Όμως τα ιδρύματα αυτά με τη διετη φοίτηση που απαιτούν με τις οργανωτικές τους ατέλειες και το εκπαιδευτικό προσωπικό, που στερείται κατά μεγάλο ποσοστό ανώτατους επιστημονικούς τίτλους, δεν αποτελούν πλέον πόλους έλξης της σπουδάζουσας νεολαίας μας, που διψάει για ανώτατη πανεπιστημιακή επιπέδου μόρφωση και δεν στρέφεται στο λειτούργημα της νηπιαγωγού ή του δασκάλου από εκτίμησή, αλλά συνωθείται στις πόλεις των Ανώτατων Σχολών του έσωτερικού ή του έξωτερικού.

Έτσι στις Σχολές Νηπιαγωγών και στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες εισάγεται ένα μέρος εκείνης της σπουδάζουσας νεολαίας, που ή δεν μπορεί να στραφεί στις Ανώτατες Σχολές για οικονομικούς λόγους ή γιατί έχει χαμηλή επίδοση στο Γυμνάσιο ή στο Λύκειο και βρίσκει ως συμφέρουσα λύση επαγγελματικής άποκαταστάσεως της εισόδου του σε ιδρύματα με διετείς σπουδές μειωμένων απαιτήσεων.

2. Γι' αυτό μπροστά στον κίνδυνο να καταλυθεί το εκπαιδευτικό προσωπικό της Πρωτοβάθμιας Παιδείας από υποψήφιους με μειωμένη έγκύκλια κατάρτιση και χαμηλά ένδιαφέροντα, ή Πολιτεία άποσείσε την εισαγωγή στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες και στις Σχολές Νηπιαγωγών ένδεσ ποσοτικού άριστούχων άποσείτων του Λυκείου χωρίς να υποστεί τη δοκιμασία των εισαγωγικών εξετάσεων. Βέβαια το κίνητρο αυτό ερήνευσε να αποδέξει, αν κρίνουμε από τον αριθμό των άριστούχων νέων που υποβάλλαν την σχετική αίτηση τα δύο τελευταία χρόνια. Κανένας όμως δε μπορεί να βεβαιώσει ότι όλοι αυτοί θα παραμείνουν στη Στοιχειώδη Εκπαίδευση και ότι, άρσα εξασφαλίσουν το άπολυτήριο των σχολών Νηπιαγωγών και των Παιδαγωγικών Ακαδημιών, δεν θα αναζητήσουν τύχη στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα δοκιμάζοντας τις ικανότητές τους στις εισαγωγικές εξετάσεις των διαφόρων πανεπιστημιακών σχολών.

3. Αν ή Πολιτεία θέλει να μορφώσει το λαό της με τους καλύτερους δασκάλους, αυτό δε θα το πετύχει με τεχνάσματα και ταπεινά κίνητρα, αλλά με την ανύψωση του επιπέδου των σπουδών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που προετοιμάζουν τους άριστα λειτούργους της Πρωτοβάθμιας Παιδείας και με την προσέλευση όλων εκείνων των νέων που έχουν την αντίστοιχη ανώτερη ψυχοπνευματική δομή και επιθυμούν ανώτατη παιδαγωγική και ψυχολογική μόρφωση.

4. Από την άπελευθέρωση μέχρι σήμερα δύο αξιόλογες προσπάθειες έγιναν για τη ριζική αναθεώρηση του θεσμού της μόρφωσης των δασκάλων. Η μία το 1929, όταν γίνεται ή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση της Κυβερνήσεως Βενιζέλου με την όποία γενικεύεται ο τύπος του πεντατάξιου Διδασκαλείου και άνοίγει τον δρόμο της ίδρυσης των Παιδαγωγικών Ακαδημιών το 1934 και ή άλλη το 1964 όταν γίνεται ή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση της Κυβερνήσεως Παπανδρέου (Ν.Δ. 4378/1964) με την όποία οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες από

σχολές διατούς φοιτήτως γίνονται σχολές τριτούς φοιτήτως και άνοιγει—τό δρόμο στην Πολιτεία να προετοιμάσει το δάσκαλο έπιστήμονα, άφού ο τύπος του δασκάλου που χρειάζεται κάθε φορά είναι συνάρτηση της δομής της Πολιτικής και Οικονομικής και Πολιτιστικής, μίας Κοινωνίας.

Η Απριλιανή Διαταγή όμως για να είναι συνεπής στις διακηρύξεις της, «να πολλά γράμματα ελάττων τον άνθρωπο» ανέκοψε αυτή την πορεία, άφού κατάργησε το τρίτο έτος σπουδών και επανέφερε τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες στον άρχικό διτάξιο τύπο τους. Άλλά και στο αυτόχρονο κλίμα διδασκαλίας και Διοίκησης που επικρατεί στο χώρο των Παιδαγωγικών Ακαδημιών από της συστάσεώς τους, μέχρι σήμερα με ελάχιστες εξαιρέσεις που όφείλονται σε προσπάθειες μερικών φωτισμένων Παιδαγωγών, Καθηγητών των Παιδαγωγικών Ακαδημιών.

Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής είναι και το γεγονός ότι οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες λειτουργούν σήμερα με νόμους της δικτατορίας, όπως το Ν.Δ. 842/74, ενώ το Υπουργείο Παιδείας όμιλεί για εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, όταν τα θέματα της Παιδείας ή Δημοτική Εκπαίδευση δεν μπορεί να σταθεί στο ύψος της άποστολής της, παρά τις καλές προσπάθειες και τους άγώνες των δασκάλων.

5. Κάτω από το πρίσμα αυτό τόσο η κατάργηση των Σχολών Νηπιαγωγών και των Παιδαγωγικών Ακαδημιών όσο και η ίδρυση Ανωτάτων Παιδαγωγικών Σχολών ένταχμένων στα Πανεπιστήμια της Χώρας, που υπάρχουν σήμερα, άποχτούν όλοφάνερη έθνική και πολιτιστική σημασία.

Γ. Πώς αντιμετώπιζεται η εκπαίδευση των Δασκάλων και Νηπιαγωγών από τη πρόταση νόμου.

Ξεκινώντας από τη διαπίστωση ότι είναι καταστρεπτικό να μορφώνεται ο λαός μας από Νηπιαγωγούς και Δασκάλους με μειωμένα προσόντα και ενδιαφέροντα και ότι άποτελεί έπιτακτική ανάγκη η ίδρυση ανωτάτων παιδαγωγικών σχολών στο άμεσο μέλλον προτείνουμε τα ακόλουθα:

α) Οι Ανώτατες Παιδαγωγικές Σχολές είναι Έδρα Πανεπιστημιακού έπιπέδου με 4ετή φοίτηση, με κατάλληλο έπιστημονικό προσωπικό, που κατέχει άνώτατους έπιστημονικούς τίτλους και παρουσιάζει σχετικό συγγραφικό έργο και έχει έτσι όλα τα εφόδια όχι μόνον για να εργασθεί και να μορφώσει άφους καταρτισμένους και ειδικευμένους στους διαφόρους κλάδους λειτουργιών και μαθημάτων της Α/βάθμιας Παιδείας, αλλά και να ένισχύσει το έργο της παιδαγωγικής έρευνας στη Χώρα μας, με ένδεδειγμένη δομή και οργάνωση και με πειραματικά νηπιαγωγεία, Δημοτικά σχολεία και Δημοτικά Σχολεία Ειδ. Άγωγής.

β) Για να καταρτισθεί όμως ο φοιτητής της Παιδαγωγικής Σχολής καθώς το επέχουσιν η ιδιαιτερότητα των έπιστημών της άγωγής του μορφωτικού έργου και της ψυχοπνευματικής και σωματικής ανάπτυξης του νηπίου και του παιδιού είναι ανάγκη να διαμορφωθεί ιδιαίτερα και το πρόγραμμα των 4ετών σπουδών της. Πρέπει δηλαδή να προηγείται μία διετής περίοδος γενικής θεωρητικής κατάρτισης και είσαγωγής των φοιτητών στα θέματα και στα προβλήματα των έπιστημών της άγωγής και των άλλων κλάδων και να ακολουθεί ύστερα μία άλλη διετής περίοδος, η οποία εκτός των υποχρεωτικών μαθημάτων των έπιστημών της άγωγής θα περιλαμβάνει και κλάδους ειδικοτήτων, που θα έχει το δικαίωμα να επιλέγει ο φοιτητής ανάλογα με τις κλίσεις και τα ένδιαφέροντά του.

Έτσι θα εφοδιαστεί η Α/βάθμια εκπαίδευση, με διδακτικό προσωπικό κατάλληλο, όχι μόνον να οδηγήσει το μαθητή σε στέρεα γενική μόρφωση, αλλά και να του άναπτύξει δημιουργικά τις κλίσεις και τα ένδιαφέροντά του στα φιλολογικά μαθήματα, στα Μαθηματικά στη Φυσική, στη Μουσική, στα Τεχνικά, στον Άθλητισμό κ.λπ.

γ) Άλλά εκπαιδευτικός λειτουργός που δεν έχει είσαχθεί στα προβλήματα της παιδαγωγικής και ψυχολογικής έρευνας με προσωπική του εργασία δεν είναι δυνατόν ν' άποκτήσει παιδαγωγικό έλέμα και παιδαγωγική πείρα με τα όποια θα μπορεί ν' άντιλαμβάνεται την ιδιαιτερότητα του μαθητή και ανάλογα και μεθοδικά ευστοχα να προσαρμόζει τη μορφωτική του επίδραση. Γι' αυτό κατά το τέταρτο έτος των σπουδών του πρέπει ακόμα να γνωρίσει την παιδαγωγική και διδακτική πραγματικότητα της σχολικής ζωής, να παρακολουθήσει την καθημερινή της εργασία και ν' άκηθεί άκριτα σ' αυτή, για να την μεταβάλλει, ανάλογα με τον κλάδο που ακολουθεί σε παραγωγικό πρόβλημα, που θα κληθεί να το αντιμετώπισει έπιστημονικά, με την παρατήρηση, το πείραμα και τη σχετική διελογραφία.

δ) Έυτερα από παρόμοια θεωρητική και πρακτική κατάρτιση και μόρφωση, με την καθοδήγηση του άρμόδιου προσωπικού του τομέα ή του τμήματος θα μπορεί: ο φοιτητής να συντάξει και να υποβάλει την πτυχιακή του εργασία (που η έκτασή της όρίζεται με άπόφαση της Σχολής) και να προετοιμαστεί παραγωγικά για τις πτυχιακές του εξετάσεις. Η ύποβλητή πτυχιακή εργασία άποτελεί συνθετική πράξη σε πολλά ξένα Πανεπιστήμια κι' έπιδοκιμάζεται έπιστημονικά, γιατί οδηγεί τον φοιτητή στην έρευνα και την είδικευση και δεν τον έγκλωβίζει στο καθεστώς της άποστήθισης ενός συγγραφόμενου ή όποια δεν συνεπάγεται πάντοτε και τον ίκανό να προωθήσει την έρευνα, στην θεωρία και στην πράξη, έπιστημονικά.

Έτσι για όλους αυτούς τους λόγους, η οργάνωση και ο καταρτισμός του προγράμματος θα ρυθμιστούν με Προεδρικά Διατάγματα ύστερα από σχετική πρόταση των τομέων και των τμημάτων της Ανωτάτης Παιδαγωγικής Σχολής.

ε) Έπειδή πολύπλευρο πρέπει να είναι το έργο του λειτουργού της Α/βάθμιας Παιδείας, γι' αυτό και πολύπλευρη πρέπει να είναι και η μόρφωση που θα παρέχει στον φοιτητή η Ανώτατη Παιδαγωγική Σχολή. Είναι έπομένως άναγκαίο να συμπεριλαμβάνει εκτός από τους τομείς των έπιστημών της άγωγής και τομείς που θα μορφώσουν τον άφουκό δάσκαλο φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, φιλολογικά, ιστορικά και φυσικομαθηματικά και σπουδαστήρια - εργαστήρια, στα όποια θ' άκίησει τις δεξιότητες, που άπαιτεί η διδασκαλία των μαθημάτων της προσχολικής και της σχολικής άγωγής.

Συμπερασματικά η πρόταση Νόμου διακρίνεται σε τρία κεφάλαια και έρχεται να καλύψει το σημαντικότερο κενό του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΑ:

α. Το κεφάλαιο Α ίδρύει Παιδαγωγικές Σχολές (Α.Π.Σ.) σε διάφορες πόλεις ένταχμένες στα ύπάρχοντα Πανεπιστήμια, ενώ παράλληλα ρυθμίζει τη λειτουργία τους από το Ακαδημαϊκό έτος 1982—1983 σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί Α.Ε.Ι.

β. Με το κεφάλαιο Β ρυθμίζεται η μεταβατική περίοδος της συνεχίσεως των σημερινών σχολών, μέχρι την κατάργησή τους.

γ. Με το κεφάλαιο Γ αντιμετώπιζονται μεταβατικά ζητήματα που προκύπτουν από τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις.

Άθήνα 26 Νοεμβρίου 1980

Οί προτείνοντες βουλευτές

Καυλαμάκης Άπόστολος, Παπαδόπουλος Βασίλης, Βερυάκης Λευτέρης, Δρεττάκης Μανώλης, Κουτσούρας Γιάννης, Λαμπράκη Ειρήνη, Μιχαλογιάννης Σίγης, Παπαδημητρίου Δημος, Περδικούρης Άγγελος, Σπηλιόπουλος Κώστας, Τζουμάκας Στέφανος, Χατζηνάκης Μανώλης.